

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์การดำเนินงานตามนโยบายกองทุนในสถาบันอุดมศึกษา ผู้วิจัยได้สรุปสาระสำคัญของการวิจัยและนำเสนอผลการวิจัย ดังต่อไปนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. ศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานกองทุนในสถาบันอุดมศึกษา สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย
2. ศึกษาความต้องการของนิสิตนักศึกษาที่กู้ยืมกองทุน
3. วิเคราะห์การดำเนินงานตามนโยบายกองทุน
4. เสนอแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานกองทุน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย แบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม ดังนี้
 - 1.1 นิสิตนักศึกษาที่ได้รับอนุมัติให้กู้ยืมกองทุน ในปีการศึกษา 2539 ซึ่งได้มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) จากประชากรนิสิตนักศึกษาที่กู้ยืมกองทุนในสถาบันอุดมศึกษา สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย จำนวน 13 แห่ง ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 289 คน ศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานกองทุน โดยใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยได้ผ่านการตรวจสอบค่าความตรงของแบบสอบถามจากผู้ทรงคุณวุฒิ และได้ทดสอบค่าความเที่ยงได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ 0.8190 ทั้งนี้ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา จำนวน 247 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 84.30
 - 1.2 นิสิตนักศึกษาที่ได้รับอนุมัติให้กู้ยืมกองทุน ในปีการศึกษา 2540 ซึ่งได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) จากประชากรนิสิตนักศึกษาที่กู้ยืมกองทุนในสถาบันอุดมศึกษา สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย จำนวน 13 แห่ง ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 291 คน ศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานกองทุน โดยใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยได้ผ่านการตรวจสอบค่าความตรงของแบบสอบถามจากผู้ทรงคุณวุฒิ และได้ทดสอบค่าความเที่ยงได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ 0.8822 ทั้งนี้ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา จำนวน 262 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 88.81

1.3 ผู้บริหารกองทุนกู้ยืมจาก 4 หน่วยงาน รวมจำนวน 16 คน ได้แก่ ผู้อำนวยการส่วนกฎหมายและระเบียบการคลัง สำนักการเงินการคลัง กรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง หรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย ผู้อำนวยการกองบริการการศึกษา ทบวงมหาวิทยาลัยหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนิสิตนักศึกษา หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากสถาบันอุดมศึกษา จำนวน 13 แห่ง และผู้จัดการฝ่ายการธนาคาร ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) หรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย ศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานกองทุน โดยการสัมภาษณ์

1.4 คณะกรรมการและเจ้าหน้าที่กองทุนในสถาบันอุดมศึกษา จำนวน 13 แห่ง ๆ ละ 6 คน รวม 78 คน โดยใช้วิธีสุ่มแบบง่าย ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 78 คน ศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานกองทุน โดยใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยได้ผ่านการตรวจสอบค่าความตรงของแบบสอบถามจากผู้ทรงคุณวุฒิ และได้ทดสอบค่าความเที่ยง ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ 0.7628 ทั้งนี้ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา จำนวน 65 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 83.33

2. การวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้

2.1 ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC⁺ (Statistical Package for Social Sciences - PC) วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามของนิสิตนักศึกษากองทุนและคณะกรรมการและเจ้าหน้าที่กองทุน ดังนี้

2.1.1 วิเคราะห์สถานภาพทั่วไปของนิสิตนักศึกษากองทุน คณะกรรมการและเจ้าหน้าที่กองทุน โดยใช้สถิติร้อยละ

2.1.2 วิเคราะห์สภาพการดำเนินงานกองทุน โดยใช้สถิติร้อยละ

2.1.3 วิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานกองทุน โดยใช้สถิติค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2.1.4 วิเคราะห์ความต้องการของนิสิตนักศึกษากองทุนต่อการดำเนินงาน โดยใช้สถิติค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2.1.5 วิเคราะห์ความพึงพอใจในการบริการ โดยใช้สถิติค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2.2 ข้อมูลที่ได้จากเอกสาร แบบสอบถาม และจากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างได้นำมาวิเคราะห์การดำเนินงานกองทุน โดยใช้กรอบการวิเคราะห์จากแบบจำลองการประเมินของซีป (CIPP) ได้แก่ สภาพแวดล้อม ปัจจัยเบื้องต้น กระบวนการ และผลผลิต

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

ผลจากการศึกษาสภาพการดำเนินงานกองทุน พบว่ากองทุนจัดตั้งขึ้นเพื่อให้นิสิตนักศึกษาที่ขาดแคลนทุนทรัพย์ได้กู้ยืมเงินเพื่อการศึกษาในระดับปริญญาตรี โดยคิดดอกเบี้ยในอัตราต่ำ สำหรับเป็นค่าเล่าเรียน ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา และค่าใช้จ่ายที่จำเป็นในการครองชีพระหว่างการศึกษา โดยมีคุณสมบัติ บิดา มารดา หรือผู้ปกครองมีรายได้รวมกันไม่เกิน 300,000 บาทต่อปี มีผลการเรียนดีหรือเรียนได้ไม่มียานประจำทำ ไม่เคยสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี ขอรับแบบคำขอกู้และยื่นกู้ที่กองกิจการนิสิตนักศึกษา ระยะเวลาขอรับแบบคำขอกู้และยื่นกู้ประมาณ 30 วัน จัดแบ่งผู้กู้ยืมเป็น 2 กลุ่ม คือ ผู้กู้ยืมต่อเนื่อง ยื่นแบบคำขอกู้ในเดือนมีนาคม และผู้กู้ยืมใหม่ยื่นแบบคำขอกู้ในเดือนเมษายน และประกาศรายชื่อกำหนดการสัมภาษณ์ให้ผู้ทราบล่วงหน้าประมาณ 15 วัน การคัดเลือกจะพิจารณาจากแบบคำขอกู้ยืมและการสัมภาษณ์ การให้กู้ยืมพิจารณาจากความจำเป็น ตามที่นิสิตนักศึกษาขอกู้ในวงเงินไม่เกิน 100,000 บาทต่อปี ประกาศผลผู้ได้รับอนุมัติให้กู้ยืมหลังจากลงทะเบียนเรียนแล้ว และต้องให้บิดามารดาหรือผู้ปกครองมาทำสัญญาภายใน 30 วัน หลังจากนั้นประมาณ 60 วัน นิสิตนักศึกษาจะได้รับเงิน สำหรับปัญหาการดำเนินงานกองทุน พบว่านิสิตนักศึกษาของทุนได้รับเงินล่าช้า บุคลากรไม่เพียงพอ นโยบายการดำเนินงานไม่ชัดเจน

นิสิตนักศึกษาของทุนส่วนใหญ่ มีภูมิลำเนาอยู่ในส่วนภูมิภาค บิดามารดาเป็นผู้มีรายได้ต่ำ ศึกษาในสาขาวิชาวิทยาศาสตร์กายภาพ มีคะแนนเฉลี่ยก่อนกู้และหลังกู้ระหว่าง 2.00 - 2.40 และทราบข่าวเรื่องกองทุนจากโทรทัศน์และเพื่อนนิสิตนักศึกษาของทุนต้องการได้รับเงินภายใน 1 เดือน หลังจากทำสัญญาและต้องการกู้ยืมกองทุนอย่างต่อเนื่องในวงเงินไม่เกิน 100,000 บาทต่อปี การยื่นขอกู้ยืมและทำสัญญาครั้งเดียวสามารถกู้ยืมได้ต่อเนื่องจนสำเร็จการศึกษา การเพิ่มบุคลากรในการดำเนินงานกองทุนให้มากขึ้น การกำหนดวงเงินให้กู้ยืมต้องการให้ใช้อัตราที่แตกต่างกันระหว่างมหาวิทยาลัยของรัฐกับมหาวิทยาลัยเอกชน การทำสัญญาค่าประกันต้องการให้สถาบันทำหน้าที่สื่อขอความร่วมมือให้เจ้าหน้าที่ปกครองในท้องถิ่น ลงนามเป็นพยานในการทำสัญญาค่าประกันต่อหน้าเจ้าหน้าที่ปกครองท้องถิ่น โดยให้นิสิตนักศึกษาของทุนเป็นผู้ถือหนังสือไปเอง การกำหนดคุณสมบัติของผู้กู้ยืม ต้องการให้ผู้มีงานประจำทำแต่มียาได้น้อย มีโอกาสกู้ยืมได้ การชำระหนี้ต้องการชำระหนี้คืนกองทุนเป็นรายเดือน ผลการวิจัยอาจสรุปและอภิปรายเป็น 4 ตอน ดังนี้ คือ

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานกองทุน เกี่ยวกับวัตถุประสงค์ คุณสมบัติ และหลักเกณฑ์ การรับสมัคร การคัดเลือก การประกาศผล การเบิกจ่ายเงินจากธนาคาร ปัญหาในการดำเนินงาน และความพึงพอใจในการบริการ

นโยบายและวัตถุประสงค์ นโยบายกองทุนจัดตั้งขึ้น เพื่อให้โอกาสนิสิตนักศึกษาที่ขาดแคลนทุนทรัพย์ได้มีโอกาสศึกษาต่อถึงระดับปริญญาตรี โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อให้ นิสิตนักศึกษาที่เรียนดีหรือเรียนได้แต่ขาดแคลนทุนทรัพย์ ได้กู้ยืมเรียนจนสำเร็จปริญญาตรี รวมทั้งข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารที่เกี่ยวข้องกับกองทุนจาก 4 หน่วยงาน จำนวน 16 คน เห็นด้วยมากกับนโยบายกองทุน และข้อมูลจากความคิดเห็นของนิสิตนักศึกษากองทุนปีการศึกษา 2539 และ 2540 คณะกรรมการและเจ้าหน้าที่กองทุน เห็นด้วยมากที่สุดกับวัตถุประสงค์ของกองทุน ($\bar{X} = 4.70$, $\bar{X} = 4.57$ และ $\bar{X} = 4.75$ ตามลำดับ)

จากผลการวิจัยนโยบายและวัตถุประสงค์กองทุน ที่ให้โอกาสนิสิตนักศึกษาที่ขาดแคลนทุนทรัพย์ ได้ศึกษาต่อในระดับปริญญาตรี สอดคล้องกับทุนช่วยเหลือนักศึกษาในประเทศสหรัฐอเมริกาที่มุ่งให้สังคมมีความเสมอภาคและมีโอกาสทางการศึกษามากยิ่งขึ้น และเพื่อช่วยเหลือกลุ่มคนที่ด้อยโอกาสทางการศึกษา (Michael D Coomes 1988 : 155-181) การให้ความช่วยเหลือ โดยให้เงินยืมควรเป็นเงินของรัฐบาล (Burton R. Clark and Guy, 1992) และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการจัดบริการทุนการศึกษา เพื่อสนับสนุนนโยบายการศึกษาของรัฐ ที่จะให้การศึกษาแก่นักศึกษาที่ยากจน ให้สามารถเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาได้ และเพื่อช่วยให้ประชาชนของประเทศได้รับการศึกษาสูงขึ้น อันจะเป็นผลทำให้ประเทศเจริญขึ้น (สำเนา ขจรศิลป์, 2525) รวมทั้งสอดคล้องกับนโยบาย และวัตถุประสงค์ของรัฐบาลที่ให้โอกาสแก่นิสิตนักศึกษา ที่ขาดแคลนทุนทรัพย์ ได้มีโอกาสกู้ยืมเงินศึกษาต่อจนถึงระดับปริญญาตรี (กระทรวงการคลัง, 2539) เนื่องจากประเทศไทยเป็นประเทศกำลังพัฒนา โดยเฉพาะแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (2540 - 2544) นับว่าเป็นแผนพัฒนาฉบับแรกให้ความสำคัญเรื่องคน ที่เน้นเป็นศูนย์กลางหรือจุดมุ่งหมายหลักของการพัฒนา ซึ่งเมื่อรัฐบาลมีนโยบาย และวัตถุประสงค์ตั้งกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา จะช่วยให้นิสิตนักศึกษาที่ขาดแคลนทุนทรัพย์ แต่มีความตั้งใจจะศึกษาเล่าเรียนได้มีโอกาสตามความต้องการของตน

คุณสมบัติและหลักเกณฑ์ การกำหนดคุณสมบัติผู้กู้ยืมข้อที่นิสิตนักศึกษากองทุนเห็นด้วยมากที่สุด คือ ให้กู้ยืมจนสำเร็จการศึกษา ยกเว้นผลการเรียนต่ำกว่าเกณฑ์ของสถาบัน ($\bar{X} = 3.81$) ส่วนนิสิตนักศึกษากองทุนปีการศึกษา 2540 มีความคิดเห็นสอดคล้องกับคณะกรรมการและเจ้าหน้าที่กองทุน กับคุณสมบัติข้อที่รายได้ของบิดา มารดา หรือผู้ปกครอง รวมกันไม่เกิน 300,000 บาทต่อปี ($\bar{X} = 3.85$ และ

$\bar{X} = 3.91$) และคุณสมบัติข้อที่นิสิตนักศึกษากองทุนปีการศึกษา 2539 และ 2540 คณะกรรมการและเจ้าหน้าที่กองทุนเห็นด้วยน้อยที่สุด คือ ไม่มีงานประจำทำขณะศึกษา

หลักเกณฑ์การกู้ยืม การกำหนดวงเงินให้กู้ยืมนิสิตนักศึกษากองทุน ปีการศึกษา 2539 มีความคิดเห็นด้วยมากที่สุดที่กำหนดวงเงินให้กู้ยืมแตกต่างกัน ตามเขตพื้นที่ตั้งของสถาบัน ส่วนนิสิตนักศึกษากองทุนปีการศึกษา 2540 มีความคิดเห็นด้วยปานกลาง ที่กำหนดวงเงินให้กู้ยืมใช้อัตราเดียวกันทั่วประเทศ แต่คณะกรรมการและเจ้าหน้าที่กองทุนมีความคิดเห็นด้วยมากที่สุดสำหรับการกำหนดอัตราค่าใช้จ่าย ทั้งนี้ นิสิตนักศึกษากองทุนปีการศึกษา 2540 และคณะกรรมการและเจ้าหน้าที่กองทุน มีความคิดเห็นด้วยมากที่สุดกับค่าใช้จ่ายรวมไม่เกิน 100,000 บาทต่อปี

การทำสัญญาค้ำประกัน นิสิตนักศึกษากองทุนปีการศึกษา 2539 และ 2540 มีความคิดเห็นด้วยมากที่สุด ที่กำหนดระยะเวลาการชำระหนี้ให้แล้วเสร็จภายใน 15 ปี แต่คณะกรรมการและเจ้าหน้าที่กองทุนมีความคิดเห็นด้วยมากที่สุดกับการชำระหนี้คืน พร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 1 ต่อปี

จากผลการวิจัย การกำหนดคุณสมบัติผู้กู้ยืม นิสิตนักศึกษากองทุนเห็นด้วยมากที่สุดกับการให้กู้ยืมจนสำเร็จการศึกษา ยกเว้นผลการเรียนต่ำกว่าเกณฑ์ของสถาบันสอดคล้องกับประกาศทบวงมหาวิทยาลัย วันที่ 24 ตุลาคม 2540 เรื่องมาตรการให้ความช่วยเหลือแก่นิสิตนักศึกษาในภาวะเศรษฐกิจชะลอตัว ที่อาจส่งผลกระทบต่อสถานะเศรษฐกิจของบิดา มารดา รวมทั้งผู้ประกอบการของนิสิตนักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในสถาบันการศึกษา โดยให้ผ่อนปรนระยะเวลาการชำระเงินค่าลงทะเบียน (ทบวงมหาวิทยาลัย, 24 ตุลาคม 2540, อัฒสานา) แม้ว่าเศรษฐกิจของประเทศชะลอตัว ยังมีการผ่อนปรนให้ ดังนั้นการให้กู้ยืมเงินเพื่อการศึกษา ควรจะให้ตลอดจนกระทั่งสำเร็จการศึกษา เพราะว่าหากไม่ให้กู้ยืมอย่างต่อเนื่องแล้ว ก็จะทำให้เกิดปัญหา ทำให้ นิสิตนักศึกษาไม่สามารถศึกษาได้อย่างเต็มที่ อาจทำให้ต้องลาพักการศึกษา หรือลาออกกลางคัน อันเนื่องมาจากไม่มีค่าเล่าเรียน และคุณสมบัติที่นิสิตนักศึกษากองทุน คณะกรรมการและเจ้าหน้าที่กองทุนเห็นด้วยน้อยที่สุด คือ ไม่มีงานประจำทำขณะศึกษา แสดงว่าผู้มีงานประจำทำก็กู้ยืมกองทุนได้ สอดคล้องกับการให้ทุนช่วยเหลือนักศึกษาของประเทศสหรัฐอเมริกาที่ให้รางวัลแก่ ผู้ทำงานภาคีรัฐบาลให้ได้เรียนสูงยิ่งขึ้น (Michael D Coomes, 1988 : 155-181) เพื่อเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้ทำงานประจำแต่มีรายได้น้อยซึ่งอยู่ในเกณฑ์ที่กำหนดได้กู้ยืมเงินด้วย อันจะเป็นการส่งเสริมให้บุคลากรที่มีความวิริยะ อุตสาหะมุ่งหวังจะเรียนในระดับสูง เพื่อเลื่อนวิทยฐานะของตนเอง และครอบครัวให้สูงขึ้น

การกำหนดหลักเกณฑ์การชำระหนี้คืนกองทุนนิสิตนักศึกษากองทุนปีการศึกษา 2539 และ 2540 คณะกรรมการและเจ้าหน้าที่กองทุนเห็นด้วยมากที่สุดกับ การชำระหนี้คืนกองทุนให้เสร็จสิ้นภายใน 15 ปี สอดคล้องกับกองทุนช่วยเหลือของประเทศสหรัฐอเมริกาที่ให้นิสิตนักศึกษาขอยืม เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการเรียน แล้วต้องจ่ายเงินคืน อาจทยอยจ่ายคืนในขณะที่กำลังศึกษาหรือจบการศึกษาไปแล้ว โดยคิดดอกเบี้ยในอัตราค่า (Michael D. Coomes, 1988 : 155-181) ซึ่งการกู้ยืมเงินโดยปกติต้องมีการใช้เงินคืน เพื่อเป็นเงินหมุนเวียนให้ผู้เดือดร้อนในรุ่นต่อ ๆ ไปได้กู้ยืม และควรชำระดอกเบี้ยในอัตราค่า เพราะเป็นการ

ให้กู้เพื่อนำไปศึกษา ไม่ได้มุ่งหวังผลตอบแทนทางธุรกิจ แต่เพื่อให้กองทุนมีเงินหมุนเวียนเพิ่มมากขึ้น และทำให้นิสิตนักศึกษา มีความรับผิดชอบรู้จักการวางแผนใช้จ่ายเงินอย่างมีคุณค่า สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการจัดบริการทุนการศึกษา เพื่อให้ นิสิตนักศึกษารู้จักวางแผนด้านการเงินของตน และดำเนินการเพื่อให้สามารถพึ่งตนเองได้ในที่สุด (ทองเรียน อมรัชกุล, 2525)

การรับสมัคร การประชาสัมพันธ์เรื่องกองทุนในปีการศึกษา 2539 ผลจากแบบสอบถามนิสิต นักศึกษากองทุนปีการศึกษา 2540 พบว่าในปีการศึกษา 2539 ส่วนใหญ่ไม่ได้ขอกู้ยืมกองทุนร้อยละ 83.9 และสาเหตุที่พบมากที่สุดที่ไม่ได้ขอกู้ยืม เพราะไม่ทราบเรื่องกองทุนร้อยละ 25.6 สาเหตุที่พบน้อยที่สุด คือ บิดา มารดา หรือผู้ปกครองไม่สนับสนุนให้กู้ยืมร้อยละ 9.2 และ นิสิตนักศึกษากองทุน ปีการศึกษา 2539 และ 2540 ส่วนใหญ่ได้รับทราบข่าวเรื่องกองทุนจากวิทยุโทรทัศน์และเพื่อน (ร้อยละ 38.4 และ 30.8) โดยชอบรับแบบคำขอกู้ยืม และยื่นกู้ได้ที่กองกิจการนิสิตนักศึกษา (ร้อยละ 86.6 และ 82.1) ระยะเวลาของการรับแบบคำขอกู้และยื่นกู้ประมาณ 30 วัน จัดแบ่งผู้กู้ยืมเป็น 2 กลุ่ม คือ 1) กลุ่มนิสิตนักศึกษาที่กู้ยืมต่อเนื่อง จะยื่นแบบคำขอกู้ในเดือนมีนาคม (ร้อยละ 29.2) 2) กลุ่มนิสิตนักศึกษาที่ขอกู้ยืมใหม่จะยื่นแบบคำขอกู้ในเดือนเมษายน (ร้อยละ 55.4) เมื่อเจ้าหน้าที่ได้รับเอกสารจะทำการตรวจและแก้ไขข้อบกพร่องของเอกสารทันที

จากผลการวิจัยนิสิตนักศึกษากองทุนในปีการศึกษา 2540 ไม่ได้ยื่นขอกู้ยืมกองทุน เพราะไม่ทราบเรื่องกองทุน ซึ่งสอดคล้องกับ อำนวย คำตื้อ รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น กล่าวว่าในปีการศึกษา 2539 ซึ่งเป็นปีแรกของการดำเนินงานเรื่องกองทุน การประชาสัมพันธ์ ยังมีน้อยเกินไป ไม่ทั่วถึงระดับคนยากจนจริง ๆ (อำนวย คำตื้อ, สัมภาษณ์, 10 มิถุนายน 2540) ดังนั้นจึงต้องมีการร่วมมือกันทั้งภาครัฐบาลและเอกชน เพื่อให้ประชาสัมพันธ์เรื่องกองทุนแพร่กระจายไปอย่างทั่วถึงและทุกชนชั้น โดยเฉพาะผู้ที่มีรายได้ต่ำ ควรเลือกใช้หลาย ๆ ชนิด เช่น วิทยุ แผ่นป้ายประชาสัมพันธ์ และวิทยุโทรทัศน์ ซึ่งสามารถกระจายข่าวสารได้อย่างทั่วถึงทั้งในเมืองและชนบท สอดคล้องกับบทวิเคราะห์ การปฏิบัติตามแผนพัฒนา ฉบับที่ 1 - 7 อย่างจริงจังตลอด 35 ปี จะเห็นได้ว่านโยบายหรือวิทยุทราณวิทยุ เป็นสื่อที่มีอิทธิพลต่อการศึกษา และความรู้อื่น ๆ ของชาวชนบทต่อไปไม่ได้อีกแล้ว เพราะปัจจุบันการรับรู้เรื่องความเป็นไปของสังคมเท่าที่คนสังคมเมืองทุกอย่าง โดยใช้สื่อวิทยุโทรทัศน์ คลื่นสัญญาณ โทรศัพท์ เป็นต้น (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2539) จากการทราบข่าวเรื่องกองทุนของนิสิต นักศึกษากองทุนปีการศึกษา 2539 และ 2540 พบว่าได้รับทราบข่าวสารการกู้ยืมกองทุนจากวิทยุโทรทัศน์มากที่สุด สอดคล้องกับ นฤเทพ สิทธิชาญคุณะ ผู้อำนวยการสำนักบริหารกิจการนักศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ กล่าวว่า การประชาสัมพันธ์ต้องทำอย่างต่อเนื่อง โดยผ่านสื่อวิทยุโทรทัศน์ (นฤเทพ สิทธิชาญคุณะ, สัมภาษณ์, 31 พฤษภาคม 2540) ซึ่งสภาพปัจจุบันสื่อวิทยุโทรทัศน์ นับว่าเป็นสื่อสารมวลชนแขนงหนึ่งที่ให้ข้อมูลรวดเร็วทั่วถึง มีบทบาทต่อการดำรงชีวิตประจำวันของคนไทยทุกระดับชั้น ไม่ว่าจะจนหรือรวย การประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อวิทยุโทรทัศน์ จึงนับว่าได้ผล ประกอบกับข้อมูลข่าวสารจากเพื่อนก็มีส่วนในการกระจายข่าวสาร และการตัดสินใจขอกู้ยืมอีกด้วย และสาเหตุที่พบน้อยที่สุด คือ บิดามารดา หรือผู้ปกครองไม่สนับสนุน

สนุนให้กู้ยืมกองทุน สอดคล้องกับ สังวรณ์ ไสยกิจ ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา วิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ กล่าวว่านิสิตนักศึกษาที่บิดามารดาสามารถมีสิทธิกู้ยืมกองทุนได้ แต่ผู้ปกครองไม่สนับสนุนให้กู้ยืม และไม่ให้ศึกษาในมหาวิทยาลัย เพราะไม่ต้องการให้ลูกมีหนี้สินติดตัว พ่อแม่ยอมเป็นหนี้สินเองดีกว่า (สังวรณ์ ไสยกิจ, สัมภาษณ์, 10 มิถุนายน 2540) การที่บิดามารดาไม่ยอมให้กู้ยืม เห็นได้ว่ายังไม่เข้าใจกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาของรัฐบาล ซึ่งเปิดโอกาสให้นิสิตนักศึกษาที่ขาดแคลนทุนทรัพย์ได้กู้ยืมเพื่อเป็นทุนในการศึกษาให้สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรี เพราะถ้ามีการศึกษาสูง ก็จะมีทางเลือกในการประกอบอาชีพมากกว่าผู้ที่มีการศึกษาน้อย รัฐบาลได้ตระหนักถึงปัญหาความสำคัญของการศึกษาที่ให้ทุกคนชั้นได้รับเท่าเทียมกัน สอดคล้องกับ แมททิว (Matthew, 1996) ได้ศึกษาเรื่องการปฏิรูปด้านการเงิน การคลังของสถาบันอุดมศึกษาในสาธารณรัฐเช็ก พบว่า ควรให้มีกองทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษา เพื่อประกันความเสมอภาคระหว่างชนชั้นที่มีความแตกต่างกัน ดังนั้นการสร้างความสำเร็จกับบิดา มารดา และผู้ปกครอง จึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง เพื่อจะได้รับการสนับสนุนและตอบสนองการกู้ยืมเงินกองทุน การยื่นกู้ยืม ยื่นขอผู้ได้ที่กองกิจการนิสิตนักศึกษา สอดคล้องกับโครงสร้างองค์การบริหารทุนการศึกษาของประเทศสหรัฐอเมริกา ที่เห็นว่ากองกิจการนิสิตนักศึกษาเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบการดำเนินงานกองทุนช่วยเหลือนิสิตนักศึกษา รองลงมา คือ กองคลังและกองวิชาการตามลำดับ (Michale D. Coomes, 1988 : 155-181) ทั้งนี้เนื่องมาจากโครงสร้างการบริหารงานกิจการนิสิตนักศึกษาของสถาบันอุดมศึกษา ทบวงมหาวิทยาลัย ส่วนใหญ่จะมีงานทุนการศึกษาเป็นหน่วยงานหนึ่งที่ตั้งอยู่ในกองกิจการนิสิตนักศึกษา ดังนั้น กองทุนให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา จึงควรเป็นหน้าที่ของกองกิจการนิสิตนักศึกษา

การคัดเลือก การคัดเลือกผู้กู้ยืมพิจารณาจากแบบคำขอผู้กู้ยืมและการสัมภาษณ์ (ร้อยละ 25.3) มีส่วนน้อยที่พิจารณาสาขาวิชาที่ขาดแคลนและระเบียบประวัติแรกเข้า (ร้อยละ 9.0) นิสิตนักศึกษาที่กู้ยืมต้องเข้ารับการสัมภาษณ์ (ร้อยละ 60.3) และมีส่วนน้อยที่ไม่ต้องสัมภาษณ์ (ร้อยละ 32.1) โดยจะประกาศรายชื่อผู้มีสิทธิ์สัมภาษณ์ วัน เวลา สถานที่ ให้ทราบล่วงหน้า ก่อนวันสัมภาษณ์ 7 - 15 วัน การพิจารณาวงเงินให้กู้ยืม ส่วนใหญ่พิจารณาจากสภาพความจำเป็นของผู้กู้ และวงเงินตามที่ผู้กู้ระบุแต่ไม่เกิน 100,000 บาทต่อปี (ร้อยละ 53.8) ซึ่งนิสิตนักศึกษากองทุนส่วนใหญ่ก็ได้รับอนุมัติให้กู้ยืม ในวงเงินที่ระบุในแบบคำขอผู้กู้ยืม (ร้อยละ 88.5)

จากผลการวิจัยการคัดเลือกผู้กู้ยืมสอดคล้องกับเกณฑ์ในการพิจารณาการให้ทุน ซึ่งจะพิจารณาใบสมัครของผู้รับทุน และความจำเป็นเกี่ยวกับสถานภาพทางครอบครัว เงินเดือนของบิดา มารดา ควรใช้หลักฐานสำเนาการเสียภาษีของบิดา มารดา สำเนาทะเบียนบ้านระบุพี่น้องร่วมบิดา มารดา ของผู้สมัคร สถานภาพทางการเรียน ความประพฤติ เหตุผลในการขอรับทุน จำนวนวงเงิน ค่าใช้จ่ายที่ขอทุน สภาพบ้านพร้อมแผนที่บรรยายประกอบ การสัมภาษณ์ (วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา, 2530) และสอดคล้องกับปัจจัยที่พิจารณา ให้ความช่วยเหลือกลุ่มนิสิตนักศึกษาที่รายได้ต่ำ ได้แก่ รายได้ ค่าใช้จ่ายของครอบครัว ชั้นปีที่ศึกษา การลงทะเบียนเรียนและการได้รับความช่วยเหลือจากหน่วยงานอื่น (Hamidah, 1996) จากผลการ

วิจัย พบว่าการคัดเลือกที่ผ่านมามีการรับและรวบรวมแบบคำขอกู้ยืมไว้ตรวจภายหลังถึงร้อยละ 32 และไม่มี การสัมภาษณ์นิสิตนักศึกษาถึงร้อยละ 40 หากภายหลังพบว่าเกิดความผิดพลาดในการอนุมัติให้กู้ยืม ถึงแม้จะมีจำนวนมากหรือไม่มากก็ตาม หากข่าวสารแพร่กระจายออกไปสู่สาธารณชน จะส่งผลเสียหายถึงภาพรวมที่ไม่ ดีต่อบุคคลและสถาบัน ดังนี้ 1) ต่อนิสิตนักศึกษา นิสิตนักศึกษาที่จนไม่จริงได้กู้ยืม แต่นิสิตนักศึกษาที่จนจริง กลับกู้ไม่ได้ ทำให้เกิดความน้อยใจในความไม่ยุติธรรมของคณะกรรมการ 2) ต่อคณะกรรมการ มีการปฏิบัติ งานผิดพลาด พิจารณาไม่รอบคอบ ทำให้ขาดความยุติธรรม ขาดความน่าเชื่อถือ 3) ต่อสถาบันมหาวิทยาลัย ขาดประสิทธิภาพในการบริหารงาน ภาพลักษณ์ของสถาบันขาดความน่าเชื่อถือ 4) ต่อรัฐบาล ขาดการกำกับ ดูแลให้การดำเนินงานของสถาบันเป็นไปตามนโยบายของรัฐบาล

การประกาศผล ก่อนการประกาศผลผู้มีสิทธิ์กู้ยืม ส่วนใหญ่ต้องเสนอคณะกรรมการ กองทุนอนุมัติ โดยจะประกาศผลหลังการลงทะเบียนเรียน ซึ่งนิสิตนักศึกษากองทุนปีการศึกษา 2539 และ 2540 เห็นด้วยมากที่สุดที่มหาวิทยาลัยควรผ่อนผันการชำระเงินค่าลงทะเบียนเรียน ($\bar{X} = 4.57$ และ $\bar{X} = 4.50$) และคณะกรรมการและเจ้าหน้าที่กองทุนเห็นด้วยมากที่สุด ให้มีการจัดประชุมพิเศษผู้มีสิทธิ์ กู้ยืมหลังจากการประกาศผลแล้ว

การทำสัญญากู้ยืม สัญญาค้ำประกัน กำหนดระยะเวลาการทำสัญญาให้เสร็จสิ้นภายใน 30 วัน หลังจากการประกาศผล โดยนิสิตนักศึกษากองทุน จะกรอรายละเอียดของสัญญาตามตัวอย่างที่กำหนดไว้ ให้และบิดา มารดา เป็นผู้ลงนามค้ำประกัน นิสิตนักศึกษากองทุนปีการศึกษา 2539 ส่วนใหญ่เห็นว่า ใช้ระยะเวลา มากกว่า 60 วัน หลังจากการทำสัญญาแล้ว จึงจะได้รับเงิน ส่วนนิสิตนักศึกษากองทุน ปีการศึกษา 2540 ส่วนใหญ่เห็นว่า ใช้ระยะเวลา 60 วัน หลังจากการทำสัญญาแล้ว จึงจะได้รับเงิน

การเบิกจ่ายเงินจากธนาคาร นิสิตนักศึกษากองทุน ปีการศึกษา 2539 และ 2540 เห็นด้วยมากที่สุด คือ ธนาคารโอนเงินเข้าบัญชีผู้กู้ยืม ภายใน 1 เดือน นับจากสาขาของธนาคารได้รับสัญญา ($\bar{X} = 3.95$ และ $\bar{X} = 3.74$)

จากผลการวิจัยพบว่า การประกาศผลผู้มีสิทธิ์กู้ยืม ประกาศผลหลังการลงทะเบียนเรียน ซึ่ง สภาพปัจจุบันการลงทะเบียนเรียนของสถาบันอุดมศึกษาส่วนใหญ่ เมื่อมีการลงทะเบียนเรียนนิสิตนักศึกษาจะ ต้องจ่ายเงินทันที เมื่อนิสิตนักศึกษาที่กู้ยืมเงินจากกองทุนยังไม่ได้รับเงิน แต่จะได้รับภายหลังการลงทะเบียน เรียนแล้ว จึงทำให้ไม่มีเงินจ่ายและต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบ จะต้องไปหาหรือกู้ยืมจากที่อื่น พบว่าเป็น ปัญหาและภาระมากสำหรับนิสิตนักศึกษาเหล่านั้น ดังนั้น สถาบันอุดมศึกษาจึงควรผ่อนผันให้ชำระเงิน เมื่อนักศึกษาได้รับเงินกู้จากธนาคาร หรือการโอนเงินเข้าบัญชีสถาบันโดยอัตโนมัติ หรือมิฉะนั้นหากเป็นไปได้กองทุนจะต้องเร่งดำเนินการให้ได้รับเงินก่อนการลงทะเบียนเรียน

การลงนามค้ำประกัน บิดา มารดา หรือผู้ปกครองต้องเดินทางมาลงนามค้ำประกันต่อหน้า เจ้าหน้าที่สถาบันการศึกษานั้น ๆ สอดคล้องกับหลักกฎหมายว่าด้วยกู้ยืม ค้ำประกัน การกู้ยืมต้องมีการทำ สัญญาเป็นข้อตกลงที่บังคับได้ตามกฎหมายเป็นนิติกรรมอย่างหนึ่ง ซึ่งมักจะมีคู่สัญญาตั้งแต่สองฝ่ายขึ้นไป

และการทำสัญญาค้ำประกันก็ต้องมีหลักฐานเป็นหนังสือ ลงลายมือชื่อผู้ค้ำประกัน มิฉะนั้นจะฟ้องร้องคดีเอา แก่ผู้ค้ำประกันไม่ได้ (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2532 : 46-47) และกองทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษาเป็น กองทุนที่จัดตั้ง เพื่อวัตถุประสงค์กู้ยืมไปศึกษาเล่าเรียน ผู้ที่กู้ยืมเป็นนิสิตนักศึกษา ซึ่งยังเป็นผู้เยาว์ การ ค้ำประกันจะใช้หลักทรัพย์หรือถ้าไม่มีหลักทรัพย์ บิดา มารดา หรือผู้ใช้อำนาจปกครองเป็นผู้ค้ำประกันได้ และทบวงมหาวิทยาลัยได้มอบอำนาจให้อธิการบดีและอธิการบดีได้มอบอำนาจให้รองอธิการบดี ดำเนินงาน กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาในสถาบันและลงนามในสัญญากู้ยืมเงิน (ทบวงมหาวิทยาลัย, 2540) ดังนั้นใน การกู้ยืมเงินนิสิตนักศึกษาจะต้องทำสัญญากู้ยืมที่สถานศึกษาที่นิสิตนักศึกษาศึกษาอยู่ และต้องมีหลักฐานการ ค้ำประกันสัญญา นิสิตนักศึกษากองทุน จึงเห็นด้วยปานกลางกับการลงนามค้ำประกันต่อหน้าเจ้าหน้าที่สถาบัน การศึกษานั้น ๆ เพราะต้องประสบปัญหาการเดินทางไปลงนามในหนังสือสัญญาค้ำประกัน กรณีที่บิดา มารดา มิภุมิสำเนาอยู่ไกลกับสถานศึกษาต้องเสียเวลาประกอบอาชีพ ค่าใช้จ่ายสูง ขั้นตอนลำบาก ยุ่งยาก แต่คณะ กรรมการและเจ้าหน้าที่กองทุนเห็นด้วยมากที่สุดที่บิดา มารดา หรือผู้ปกครองเดินทางมาลงนามค้ำประกัน ต่อหน้าเจ้าหน้าที่สถาบันการศึกษานั้น ๆ สอดคล้องกับ จำลอง เฉยเจริญ ผู้อำนวยการสำนักงานบริการและ สวัสดิการนักศึกษา มหาวิทยาลัยศรีปทุม กล่าวว่ากรณีที่บิดา มารดา หรือผู้ปกครองเดินทางมาที่สถาบันการ ศึกษาจะทำให้อาจารย์ได้พบปะกับบิดา มารดา หรือผู้ปกครองได้ทำความเข้าใจเรื่องกองทุน (จำลอง เฉย เจริญ, สัมภาษณ์, 13 มิถุนายน 2540) ในการกู้ยืมกองทุนเป็นการกู้ยืมที่ให้กู้ยืมอย่างต่อเนื่อง ถ้าบิดา มารดาได้ มาพบอาจารย์ได้แลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นซักถามปัญหาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับนิสิตนักศึกษา จะทำให้เกิดผลดีกับ นิสิตนักศึกษา ผู้ปกครองและมหาวิทยาลัย

ปัญหาในการดำเนินงาน ปัญหาที่นิสิตนักศึกษากองทุน ปีการศึกษา 2539 และ 2540 พบมาก ที่สุด คือ ได้รับเงินล่าช้า ($\bar{X} = 3.97$ และ $\bar{X} = 3.91$) ส่วนคณะกรรมการและเจ้าหน้าที่กองทุน พบว่า ปัญหาที่พบมากที่สุด คือ บุคลากรไม่เพียงพอ ($\bar{X} = 4.35$) รองลงมาคือ นโยบายการดำเนินงานจากรัฐบาล ไม่ชัดเจนล่าช้า ($\bar{X} = 4.29$)

จากผลการวิจัยพบปัญหาในการดำเนินงานมากที่สุด คือ ได้รับเงินล่าช้าและบุคลากรไม่เพียงพอ ซึ่งปัญหาที่นิสิตนักศึกษาได้รับเงินล่าช้า คือ ประมาณเดือนสิงหาคม สอดคล้องกับสรุปผลการประชุมกองทุน ครั้งที่ 4 รายละเอียดของสัญญาที่ส่งคืนในวันที่ 6 ตุลาคม พ.ศ. 2540 พบว่าระบุงเงินผิด หมายถึง นักศึกษากรอรายการค่าใช้จ่าย ได้แก่ ค่าบำรุงการศึกษา ค่าหอพักและค่าใช้จ่ายส่วนตัวรวมแล้วไม่ตรงกับ วงเงินที่ขอกู้ยืม มีจำนวน 10,871 คน คิดเป็นร้อยละ 86.21 และจากการประชุมกองทุนครั้งที่ 3 ปัญหาที่พบ ได้แก่ การค้ำประกันไม่ได้รับความสะดวก กรณีที่บิดา มารดา หรือผู้ปกครองต้องเดินทางไกล และเอกสารใน การกู้ยืมมีมาก ซึ่งจากปัญหาที่พบจากการประชุมสัมมนาทั้ง 2 ครั้ง นั้น จะเห็นได้ว่าเป็นผลที่ทำให้นักศึกษาได้ รับเงินล่าช้าตามไปด้วย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าการที่รัฐบาล ได้กำหนดให้สถาบันอุดมศึกษาและบุคลากรยังไม่มี ความพร้อม และไม่เพียงพอแต่ต้องปฏิบัติตามนโยบายที่ไม่ชัดเจน จึงต้องใช้ความระมัดระวังในการพิจารณา ตรวจสอบเอกสารในแบบคำขอกู้และการค้ำประกันที่มีรายละเอียดมาก อย่างรอบคอบ และรัดกุมให้มากที่สุด

ก่อนส่งให้ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) สาขาต่าง ๆ รวบรวมส่งให้สำนักงานใหญ่ที่กรุงเทพมหานคร ตรวจสอบอีกครั้งก่อน จึงเป็นผลให้นักศึกษาได้รับเงินล่าช้าตามไปด้วย ทำให้ไม่ทันใจนักศึกษาที่ เมื่อยื่นคำขอกู้แล้วน่าจะได้รับเงินตามเวลาที่สมควร

ความพึงพอใจในการบริการ จากการศึกษาความพึงพอใจของนิสิตนักศึกษากองทุน ปีการศึกษา 2539 และ 2540 ที่มีต่อการบริการของสถาบัน พบว่าพึงพอใจมากที่สุดกับการบริการแนะนำ และให้คำปรึกษา เรื่องการกู้ยืมกองทุน ($\bar{X} = 3.88$ และ $\bar{X} = 3.90$) และข้อที่มีระดับค่าเฉลี่ยความพึงพอใจน้อยที่สุด คือ ขั้นตอนในการกู้ยืม สะดวก รวดเร็ว เหมาะสม ($\bar{X} = 3.26$ และ $\bar{X} = 3.37$) ส่วนการบริการของธนาคาร พบว่าพึงพอใจมากที่สุดกับการเบิกถอนเงินได้ตามกำหนดเวลา และเปิดบัญชีครั้งแรกได้รับความสะดวก ($\bar{X} = 4.10$ และ $\bar{X} = 3.97$) ข้อที่มีระดับค่าเฉลี่ยความพึงพอใจน้อยที่สุด คือ ใช้ระยะเวลาน้อยในการติดต่อ ($\bar{X} = 3.74$ และ $\bar{X} = 3.73$)

จากผลการวิจัย พบว่านิสิตนักศึกษาพึงพอใจมากที่สุดกับการบริการของสถาบัน คือ การบริการแนะนำและให้คำปรึกษาเรื่องการกู้ยืมกองทุน สอดคล้องกับการบริหารกองทุนในสถาบันอุดมศึกษา ซึ่งจะมีผู้อำนวยการกองกิจการนิสิตนักศึกษา หรือหน่วยงานที่ได้รับมอบหมายให้ดำเนินงานกองทุนเป็นกรรมการและเลขานุการ โดยส่วนใหญ่โครงสร้างการบริหารงานของกองกิจการนิสิตนักศึกษา ในสถาบันอุดมศึกษา สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ประกอบด้วยงานบริการและสวัสดิการ งานสวัสดิการจะจัดสวัสดิการแก่นิสิตนักศึกษา บางคนที่เป็นเท่านั้น โดยการพิจารณาคัดเลือกบุคคลที่จะให้ เช่น สวัสดิการด้านหอพัก ทูนและการจัดงาน ด้านสุขภาพอนามัย ด้านการให้การศึกษาแนะแนว (วัลลภา เทพัสติน ฌ อยู่ธยา, 2530) งานทุน จึงเป็นงานหนึ่งในงานสวัสดิการ ดังนั้น จึงเป็นหน้าที่โดยตรงของกองกิจการนิสิตนักศึกษาที่จะต้องให้คำแนะนำ ปรึกษา ชี้แนะ เกี่ยวกับกองทุนประกอบกับเป็นงานที่ต้องรับผิดชอบโดยตรง ทำให้ทราบข้อมูลเป็นอย่างดี ส่วนข้อที่นิสิตนักศึกษามีความพึงพอใจน้อยที่สุด คือ ขั้นตอนในการกู้ยืม สะดวก รวดเร็ว เหมาะสม สอดคล้องกับ คณิต เขียววิชัย รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร กล่าวว่า ขั้นตอนการดำเนินงานนั้นมีเอกสารจำนวนมาก ทำให้ต้องใช้ระยะเวลาในการตรวจเอกสาร (คณิต เขียววิชัย, สัมภาษณ์, 31 พฤษภาคม 2540) ซึ่งในการสมัครขอกู้ยืมกองทุนนิสิตนักศึกษาจะต้องเตรียมหลักฐาน ได้แก่ สำเนาทะเบียนบ้าน สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน และสำเนาบัตรผู้เสียภาษีของผู้ยื่นคำขอกู้ บิดา มารดา หรือผู้ปกครอง หนังสือแสดงความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษา แผนผังแสดงที่ตั้งของที่อยู่อาศัยของบิดา มารดา หรือผู้ปกครอง ใบแสดงผลการศึกษาในปีการศึกษาที่ผ่านมา แบบคำขอกู้ยืมพร้อมรูปถ่าย เมื่อนิสิตนักศึกษาได้รับอนุมัติให้กู้ยืมจะต้องไปเปิดบัญชีออมทรัพย์กับสาขานานาชาติกรุงไทย จำกัด (มหาชน) สาขาใดก็ได้พร้อมทั้งนำสำเนาเลขที่บัญชีมาให้สถาบัน เพื่อทำสัญญากู้ยืมเงิน สัญญาค้ำประกัน โดยใช้หลักทรัพย์ค้ำประกันหรือให้บิดา มารดา หรือผู้ปกครอง เดินทางมาลงนามค้ำประกันต่อหน้าเจ้าหน้าที่สถาบันการศึกษานั้น นิสิตนักศึกษาจึงไม่ได้รับความสะดวก การกู้ยืมกองทุน จึงมีขั้นตอนการกู้ที่ต้องใช้ระยะเวลามาก และบุคลากรมีน้อย จำนวนผู้กู้มีมาก การดำเนินงานจึงใช้ระยะเวลามากไม่รวดเร็ว

ส่วนการบริการของธนาคาร พบว่าพึงพอใจมากที่สุด กับการเบิกถอนเงินได้ตามกำหนดเวลา โดยธนาคารกำหนดให้นักศึกษาเบิกถอนเงินได้ ไม่เกินวันที่ 15 ของเดือน จากการสัมภาษณ์ วิริฉัตร ไชยบุตร นักศึกษาชั้นปีที่ 3 มหาวิทยาลัยศิลปากร กล่าวว่า ในการเบิกถอนเงินจากธนาคารประมาณ วันที่ 7 หรือ 8 ก็สามารถเบิกถอนเงินได้ (วิริฉัตร ไชยบุตร, สัมภาษณ์, 31 พฤษภาคม 2540) และเปิดบัญชีครั้งแรกได้รับความสะดวกรวดเร็ว สอดคล้องกับ เอมอร ทัศนศร รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี กล่าวว่า การเปิดบัญชีครั้งแรกของนิสิตนักศึกษากองทุน ได้รับความร่วมมือจากธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) ส่งเจ้าหน้าที่มารับเปิดบัญชีครั้งแรกของนิสิตนักศึกษากองทุน ที่สถาบันโดยตรง (เอมอร ทัศนศร, สัมภาษณ์, 10 มิถุนายน 2540) ดังนั้น การที่ธนาคารมาให้บริการถึงสถานที่ ทำให้นิสิตนักศึกษาได้รับความสะดวกรวดเร็ว มากกว่าที่นิสิตนักศึกษาจะต้องเดินทางไปธนาคาร ซึ่งต้องมีผู้อื่นมาติดต่อรับบริการจากธนาคารด้วย ต้องใช้ระยะเวลาในการรอคอยนาน และเป็นประโยชน์ต่อธนาคารที่จะได้ข้อมูลของนิสิตนักศึกษากองทุนพร้อม ๆ กันเป็นกลุ่มใหญ่ นิสิตนักศึกษากองทุนจะได้รับเลขที่บัญชีในวันที่เปิดบัญชี สถาบันสามารถกำหนดวันทำสัญญาได้รวดเร็ว เป็นผลให้นิสิตนักศึกษากองทุนรับเงินได้รวดเร็วขึ้น

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาความต้องการนิสิตนักศึกษาต่อการดำเนินงานกองทุน

ความต้องการการกู้ยืมกองทุนของนิสิตนักศึกษากองทุน ปีการศึกษา 2539 พบว่าส่วนใหญ่ต้องการการกู้ยืมกองทุนต่อเนื่องใน ปีการศึกษา 2540 ร้อยละ 96.4 ส่วนการดำเนินงานของกองทุน พบว่าต้องการมากที่สุดให้ได้รับเงินภายใน 1 เดือน หลังจากทำสัญญา ($\bar{X} = 4.37$ และ $\bar{X} = 4.13$) และข้อที่มีระดับค่าเฉลี่ยความต้องการน้อยที่สุด คือ ให้บิดา มารดา หรือผู้ปกครอง ลงนามค้ำประกันต่อหน้าเจ้าหน้าที่สถาบันการศึกษาใดก็ได้ ที่มีกองทุน ($\bar{X} = 3.59$ และ $\bar{X} = 3.50$)

จากผลการวิจัยพบว่านิสิตนักศึกษากองทุนต้องการมากที่สุดให้ได้รับเงินภายใน 1 เดือน หลังจากการทำสัญญา เนื่องจากนิสิตนักศึกษากองทุนมาจากครอบครัวที่มีรายได้น้อย ขาดแคลนทุนทรัพย์ ซึ่งอำนวยการ ค่าคือ รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น กล่าวว่า การที่นิสิตนักศึกษาขอกู้ยืมเงินกองทุนเพราะทางบ้านขัดสน และส่งเงินมาให้ไม่ทัน (อำนวยการ ค่าคือ, สัมภาษณ์, 16 มิถุนายน 2540) จึงเห็นได้ว่าปัญหาเรื่องเงิน เป็นปัญหาสำคัญสำหรับการครองชีพของนิสิตนักศึกษา ถ้าไม่มีเงินนิสิตนักศึกษาก็ต้องไปกู้ยืมจากที่อื่นมา เพื่อเป็นค่าเล่าเรียน ค่าที่พัก ค่าอุปกรณ์การเรียน และค่าใช้จ่ายส่วนตัว ทำให้ต้องกู้ยืมจากหลาย ๆ ที่กว่าจะได้รับเงินจากกองทุน การดำเนินงานกองทุนให้รวดเร็ว ถูกต้องจะให้นักศึกษากองทุนได้รับเงินตามระยะเวลาที่ต้องการ และไม่ได้รับความเดือดร้อนเรื่องค่าใช้จ่าย ไม่มีความวิตกกังวล การศึกษาก็จะสัมฤทธิ์ผลสูงสุด นิสิตนักศึกษาทุกคนที่ได้รับอนุมัติให้กู้ยืมในรุ่นแรก มีความต้องการกู้ยืมต่อถึงร้อยละ 96.4 มีเพียงร้อยละ 3.6 ที่ไม่ยื่นกู้ต่อ เนื่องจากผลการศึกษาดำเนินการเกินกำหนดออกกลางคัน และสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรแล้วสอดคล้องกับ เพ็ญศรี ด้านชนะ (2524) ได้ประเมินโครงการให้ทุนอุดหนุน

การศึกษาของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พบว่าการดำเนินงานของโครงการมีความเหมาะสมในส่วนที่ยังไม่ประสบความสำเร็จนั้นเป็นความสูญเปล่า อันเนื่องมาจากการออกกลางคัน และการใช้เวลาเรียนตลอดหลักสูตรมากเกินไป ดังนั้นในการพิจารณาให้กู้ยืมในสถาบันจะต้องกำหนดคะแนนเฉลี่ยสำหรับผู้ที่ยื่นขอยืมได้ให้เหมาะสม เพื่อสามารถเรียนได้จริงจนสำเร็จการศึกษา ไม่มีปัญหาการออกกลางคัน ซึ่งจะส่งผลต่อการชำระหนี้ตามสัญญา เมื่อถึงระยะเวลาขดใช้หนี้ไม่สามารถปฏิบัติตามสัญญาได้ เพราะครอบครัวยากจนเรียนไม่สำเร็จและงานไม่มีทำ สอดคล้องกับคุณลักษณะของนักศึกษาที่ไม่ปฏิบัติตามสัญญากู้ยืมเพื่อการศึกษา จัดลำดับตามความสำคัญ คือ เป็นผู้ที่มียารายได้ต่อครอบครัวต่ำ ผลการเรียนคะแนนเฉลี่ยต่ำ ขณะสมัครเข้าศึกษาและกู้ยืมเป็นครั้งแรก (Timothy, 1996)

จากแบบสอบถามปลายเปิด พบว่าการดำเนินงานกองทุนนิสิตนักศึกษากองทุนต้องการให้ยื่นขอกู้ยืมและทำสัญญาครั้งเดียว สามารถกู้ยืมได้ต่อเนื่องจนสำเร็จการศึกษา (นิสิตนักศึกษากองทุน 10 คน) การชำระหนี้จ่ายเป็นรายเดือน (นิสิตนักศึกษากองทุน 16 คน) และต้องการให้เพิ่มบุคลากรในการดำเนินงานกองทุนให้มากขึ้น (นิสิตนักศึกษากองทุน 59 คน) ต้องการให้สัญญามีความถูกต้องไม่ส่งกลับคืนมาแก้ไข เพราะจะทำให้ได้รับเงินล่าช้า (นิสิตนักศึกษากองทุน 26 คน)

การดำเนินงานกองทุนนิสิตนักศึกษากองทุนต้องการให้ยื่นขอกู้ยืม และทำสัญญาครั้งเดียว สามารถกู้ยืมได้ต่อเนื่องจนสำเร็จการศึกษา และชำระหนี้เป็นรายเดือน สอดคล้องกับการให้สินเชื่อเพื่อการศึกษาของธนาคารกสิกรไทย จำกัด ให้กู้ยืมในระดับปริญญาโท โดยผู้ขอกู้ยืมยื่นแบบขอกู้ยืม พร้อมหลักฐานให้ธนาคารเพียงครั้งแรก และธนาคารจะพิจารณาอนุมัติวงเงินให้กู้ยืม ประมาณ 70% ของหลักสูตร การจ่ายเงินกู้จะแบ่งจ่ายเป็นงวด ๆ เช่นปีละ 2 งวด ในช่วงภาคการศึกษาที่ 1 และภาคการศึกษาที่ 2 ส่วนการชำระหนี้จะต้องชำระเงินต้นพร้อมดอกเบี้ย เป็นรายเดือน เดือนละเท่า ๆ กัน โดยธนาคารจะเป็นผู้คำนวณอัตราเงินที่จะต้องชำระคืน ซึ่งจะต้องชำระให้เสร็จสิ้นภายใน 5 ปี (เจ้าหน้าที่ฝ่ายสินเชื่อผู้บริโภคนาคารกสิกรไทย, สัมภาษณ์, 16 เมษายน 2541)

หลักเกณฑ์คุณสมบัติที่นิสิตนักศึกษากองทุนต้องการ คือ กำหนดวงเงินให้กู้ยืมใช้อัตราแตกต่างกันระหว่างมหาวิทยาลัยของรัฐกับมหาวิทยาลัยเอกชน (นิสิตนักศึกษากองทุน 9 คน) ผู้ที่มีงานประจำทำแต่มีรายได้น้อยมีโอกาสกู้ยืมได้ (นิสิตนักศึกษากองทุน 17 คน) การทำสัญญาค้ำประกันให้สถาบันมีหนังสือขอความร่วมมือให้เจ้าหน้าที่ปกครองท้องถิ่น ลงนามเป็นพยานในการทำสัญญาค้ำประกันต่อหน้าเจ้าหน้าที่ปกครองท้องถิ่น โดยให้นิสิตนักศึกษากองทุนเป็นผู้ถือหนังสือไปเอง (นิสิตนักศึกษากองทุน 39 คน)

การกำหนดวงเงินให้กู้ยืมนิสิตนักศึกษากองทุนต้องการให้ใช้อัตราที่แตกต่างกันระหว่างมหาวิทยาลัยรัฐบาลกับเอกชน เพราะในสภาพปัจจุบันค่าใช้จ่ายในการศึกษาระหว่างรัฐกับเอกชน จะมีความแตกต่างกันอย่างชัดเจน เช่น คณะวิศวกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ วิชาทฤษฎีค่าหน่วยกิต หน่วยกิตละ 100 บาท วิชาปฏิบัติค่าหน่วยกิต หน่วยกิตละ 200 บาท ค่าบำรุงการศึกษา ปกติปีละ 1,000 บาท (คู่มือนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ, 2541 : 153-157) เมื่อ

เทียบกับคณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต วิชาทฤษฎีค่าหน่วยกิต หน่วยกิตละ 800 บาท วิชาปฏิบัติค่าหน่วยกิต หน่วยกิตละ 2,000 บาท ค่าบำรุงการศึกษาปกติ ปีละ 5,000 บาท (ระเบียบการสมัคร และหลักสูตร, 2541 :16-18) ซึ่งจะเห็นได้ว่าค่าเล่าเรียนแตกต่างกันมาก แต่การกำหนดวงเงินให้กู้ยืม ปีละไม่เกิน 100,000 บาท นิสิตนักศึกษากองทุนที่ศึกษาในมหาวิทยาลัยของเอกชนจะต้องจ่ายค่าเล่าเรียน ค่าบำรุง การศึกษาและค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่มหาวิทยาลัยเรียกเก็บ ถ้าเกินวงเงินที่กำหนดจะต้องนำเงินค่าใช้จ่ายเกี่ยวเนื่อง กับหลักสูตร และค่าธรรมเนียมเป็นค่าเล่าเรียน โดยไม่ต้องรับเงินค่าใช้จ่ายดังกล่าว หรือรับเท่าที่เหลือจาก วงเงินรวม ดังนั้น นิสิตนักศึกษากองทุนที่ศึกษาในมหาวิทยาลัยเอกชน จึงมีค่าใช้จ่ายสูงเงินที่ได้รับไม่เพียงพอ ใช้จ่ายรายเดือน ต้องเป็นภาระของบิดามารดาหรือผู้ปกครอง ที่ต้องหากู้ยืมจากแหล่งอื่น มาเป็นค่าใช้จ่าย เพิ่มเติม นิสิตนักศึกษาที่กู้ยืมมีความวิตกกังวล ผลการเรียนต่ำอาจต้องลาออกกลางคัน ไม่สามารถศึกษาจน สำเร็จการศึกษาได้

ผู้มีงานประจำทำแต่มีรายได้น้อย ควรมีโอกาสได้กู้ยืมสอดคล้องกับ อำนาจ ค่าต่อ รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่นกล่าวว่า ควรเพิ่มคุณสมบัติให้นิสิตนักศึกษาที่มีงาน ประจำทำ มีเงินเดือนแต่มีรายได้น้อย รวมแล้วไม่เกินเกณฑ์รายได้ที่กำหนดไว้ให้กู้ยืมได้ (อำนาจ ค่าต่อ, สัมภาษณ์, 16 มิถุนายน 2540) ผู้ที่มีงานประจำทำแต่มีรายได้น้อย ต้องการที่จะเพิ่มคุณสมบัติให้สูงขึ้น เพราะใน ช่วงวัยศึกษาไม่มีโอกาสศึกษาในระดับสูงได้ จึงต้องหางานทำการเปิดโอกาสให้ผู้มีงานทำแต่รายได้น้อย กู้ยืม ได้เป็นการให้โอกาสเพื่อพัฒนาบุคคลในชาติให้มีคุณภาพ สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ ฉบับที่ 8 (2540 - 2544) ที่เน้นการพัฒนาคน

การทำสัญญาค้ำประกัน นิสิตนักศึกษาต้องการให้สถาบันมีหนังสือขอความร่วมมือให้เจ้าหน้าที่ ปกครองท้องถิ่น ลงนามเป็นพยานในการทำสัญญาค้ำประกันต่อหน้าเจ้าหน้าที่ปกครองท้องถิ่น สอดคล้องกับ สาโรช สรพล นักกิจกรรมนักศึกษา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือกล่าวว่า การทำสัญญา ค้ำประกันมีปัญหาที่จะต้องให้บิดา มารดา เดินทางมาลงนามค้ำประกันต่อหน้าเจ้าหน้าที่ที่สถาบัน จึงทำหนังสือ ขอความร่วมมือให้เจ้าหน้าที่ปกครองท้องถิ่นลงนามเป็นพยาน ซึ่งเป็นการลดปัญหาและทำให้การดำเนินงาน รวดเร็วขึ้น (สาโรช สรพล, สัมภาษณ์, 23 พฤษภาคม 2540) ดังนั้นการที่ต้องให้บิดามารดาที่อยู่ห่างไกลเดินทาง มาลงนามค้ำประกันที่สถาบัน จึงไม่ได้รับความสะดวก เสียค่าใช้จ่าย ถ้าได้รับความร่วมมือจากเจ้าหน้าที่ ปกครองท้องถิ่น การดำเนินงานกองทุนได้รับความสะดวก รวดเร็ว เป็นผลให้นิสิตนักศึกษากองทุน ได้รับเงิน ตามกำหนดเวลา

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์การดำเนินงานตามนโยบายกองทุน

จากการวิเคราะห์การดำเนินงานตามนโยบายกองทุนตามความคิดเห็นของผู้บริหาร คณะ กรรมการและเจ้าหน้าที่กองทุน นิสิตนักศึกษากองทุนปีการศึกษา 2539 และ 2540 โดยใช้กรอบการวิเคราะห์

จากแบบจำลองการประเมินของซีพี (CIPP) ได้แก่ สภาพแวดล้อม ปัจจัยเบื้องต้น กระบวนการ และผลการดำเนินงาน พบว่า

สภาพแวดล้อม (Context) นโยบายและวัตถุประสงค์ของกองทุนที่ให้โอกาสกับนิสิตนักศึกษาที่ขาดแคลนทุนทรัพย์ ได้มีโอกาสศึกษาต่อจนถึงระดับปริญญาตรี โดยให้กู้ยืมเงินกองทุนในอัตราดอกเบี้ยต่ำ สำหรับเป็นค่าเล่าเรียน ค่าตำราเรียน ค่าครองชีพระหว่างศึกษา สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (2540 - 2544) ที่ให้ความสำคัญเรื่องการพัฒนาคน สอดคล้องกับความคิดเห็นของผู้บริหารที่เกี่ยวข้องกับกองทุน คณะกรรมการและเจ้าหน้าที่กองทุน รวมทั้งนิสิตนักศึกษากองทุน ที่เห็นด้วยกับนโยบายและวัตถุประสงค์ของกองทุน และสอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจปัจจุบันที่กำลังเจริญเติบโตและเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศให้ทัดเทียมนานาอารยประเทศ รวมทั้งตอบสนองตามวัตถุประสงค์ของกองทุน

ปัจจัยเบื้องต้น (Input) การวิเคราะห์ปัจจัยเบื้องต้นเกี่ยวกับภูมิหลังของนิสิตนักศึกษากองทุน ความพอเพียงของเงิน หลักเกณฑ์คุณสมบัติผู้กู้ยืม พบว่า

จากการวิจัยพบว่า นิสิตนักศึกษากองทุน ส่วนใหญ่บิดาและมารดา มีอาชีพเกษตรกร มีรายได้ต่ำ มีภูมิสำเนาอยู่ในส่วนภูมิภาค ซึ่งส่วนใหญ่อยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีคะแนนเฉลี่ยก่อนกู้และหลังกู้ยืมระหว่าง 2.00 - 2.40 สอดคล้องกับ เพยาว์ สุจริต (2527) ได้ศึกษาสถานภาพของทุนอุดหนุนการศึกษาด้านการเกษตรของทบวงมหาวิทยาลัย พบว่าผู้ที่ได้รับทุน ส่วนใหญ่มีภูมิสำเนาอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีบิดามารดาเป็นเกษตรกร มีรายได้ไม่แน่นอน ผลการเรียนส่วนใหญ่อยู่ในระดับค่าเฉลี่ยสะสม 2.50 ขึ้นไป และศึกษาในสาขาวิชาวิทยาศาสตร์กายภาพ สอดคล้องกับการกระจายรายได้ของประชาชนชาวไทย พบว่ารายได้เฉลี่ยต่อหัวของประชากรในปี 2537 มีรายได้เฉลี่ยต่อหัวเท่ากับ 60,644 บาท/คนปี แต่กลุ่มเกษตรกรเป็นกลุ่มที่มีรายได้เฉลี่ยต่ำสุด และเมื่อพิจารณาพื้นที่ที่มีรายได้เฉลี่ยต่อคนต่ำสุด ได้แก่ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2538) สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 ที่ต้องการพัฒนาคนและมุ่งเน้นการผลิตบัณฑิตในสาขาวิชาที่ขาดแคลน เพื่อรองรับกับสภาพความเจริญเติบโตของประเทศในยุคโลกาภิวัตน์ สามารถตอบสนองนโยบายของกองทุนที่ต้องการให้โอกาสกับนิสิตนักศึกษาที่ขาดแคลนทุนทรัพย์ ครอบคลุมที่รายได้ต่ำ ให้ได้ศึกษาจนสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีได้ ถ้าไม่มีกองทุน นิสิตนักศึกษาต้องเข้าสู่ตลาดแรงงาน หางานทำ และมีทางเลือกน้อย

งบประมาณที่สถาบันได้รับมีจำนวนพอเพียงกับจำนวนผู้กู้ยืม สามารถดำเนินงานกองทุนให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ได้ สอดคล้องกับ วรณีย์ เบญจวัฒน์ผล (2538) ศึกษาเรื่องวิเคราะห์การนำนโยบายกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาไปปฏิบัติ พบว่าปัจจัยหลักที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายกองทุนไปปฏิบัติให้ประสบผลสำเร็จมี 2 ประการ คือ ทรัพยากรทางการเงินที่มีเพียงพอ และสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ซึ่งสภาพเศรษฐกิจเป็นตัวกระตุ้นให้เกิดนโยบายกองทุน และค่านิยมของสังคมที่มีต่อการศึกษา มีส่วนสนับสนุนนโยบายกองทุน ดังนั้น การมีเงินเพียงพอ ทำให้การดำเนินงานตาม

นโยบายกองทุนเป็นไปได้อย่างดีด้วยดี นิสิตนักศึกษาที่มีคุณสมบัติตามที่กำหนดสามารถกู้ยืมเงิน เพื่อนำไปใช้จ่าย เพื่อการศึกษาของตนเองได้อย่างทั่วถึง

คุณสมบัติหลักเกณฑ์การกู้ยืม การกำหนดวงเงินให้กู้ยืม การทำสัญญากู้ยืม สัญญาค้ำประกัน ตามระเบียบและประกาศเรื่องกองทุนของกระทรวงการคลัง มีความเหมาะสมแต่ควรปรับคุณสมบัติ หลักเกณฑ์การกู้ยืม ในข้อที่ไม่ให้นิสิตนักศึกษาที่มีงานประจำทำได้กู้ยืม รวมทั้งการให้บิดา มารดา หรือ ผู้ปกครองเดินทางไปลงนามค้ำประกันต่อหน้าเจ้าหน้าที่ของสถาบันการศึกษานั้น ๆ ควรให้ผู้ปกครองลงนาม ค้ำประกันต่อหน้าเจ้าหน้าที่ปกครองท้องถิ่นได้ โดยสถาบันมีหนังสือขอความร่วมมือแนบไปด้วย

สรุปกองทุนสามารถให้โอกาสทางการศึกษากับนิสิตนักศึกษา ที่มีภูมิลำเนาอยู่ในส่วนภูมิภาค ซึ่ง บิดาและมารดาเป็นผู้ที่มีรายได้ต่ำ ศึกษาในสาขาวิชาวิทยาศาสตร์กายภาพ ซึ่งเป็นสาขาวิชาที่ขาดแคลน มีคะแนนเฉลี่ยก่อนกู้และหลังกู้ยืมระหว่าง 2.00 - 2.40 อยู่ในเกณฑ์สามารถศึกษาในระดับอุดมศึกษาได้ เงินทุนที่จัดสรรให้กู้ยืมในแต่ละสถาบัน มีความพอเพียงกับจำนวนผู้ขอกู้ยืม คุณสมบัติและหลักเกณฑ์การ กู้ยืมมีความเหมาะสม แต่ควรปรับคุณสมบัติในบางข้อ

กระบวนการ (Process) การรับแบบคำขอกู้และยื่นกู้ใช้เวลาประมาณ 30 วัน ประกาศรายชื่อ ผู้มีสิทธิ์สัมภาษณ์ให้ทราบล่วงหน้า 7 - 15 วัน กำหนดระยะเวลาทำสัญญาให้เสร็จสิ้น ภายใน 30 วัน หลังจาก ประกาศผล นิสิตนักศึกษาได้รับเงินหลังจากการทำสัญญา ประมาณ 60 วัน ดังนั้นการดำเนินงานกองทุน ใช้เวลาประมาณ 4 - 5 เดือน นิสิตนักศึกษากองทุน จึงจะได้รับเงิน ซึ่งล่าช้ามาก ผู้ที่กู้ยืมเป็นผู้ที่ขาดแคลน ทุนทรัพย์ การได้กู้ยืมทำให้มีโอกาสได้ศึกษาต่อ แต่เมื่อกู้แล้วยังไม่ได้รับเงิน ต้องกู้ยืมจากที่อื่นเสียดอกเบี้ย แพง เพื่อเป็นค่าเล่าเรียน ค่าใช้จ่ายส่วนตัว ในการเปิดภาคการศึกษาใหม่ ซึ่งต้องเสียค่าใช้จ่ายสูง

ดังนั้นการดำเนินงานเกี่ยวกับขั้นตอนการรับสมัคร การคัดเลือก การประกาศผล สอดคล้องกับ วัตถุประสงค์ของทุน แต่ระยะเวลาการปฏิบัติงานล่าช้า ทำให้ได้รับเงินล่าช้ายังไม่ตอบสนองนโยบายกอง ทุนอย่างแท้จริง

ผลการดำเนินงาน (Product) ผู้บริหาร 13 ใน 16 คนเห็นว่าการดำเนินงานกองทุนใน ปีการศึกษา 2539 ยังไม่สามารถตอบสนองนโยบายกองทุน ที่ให้นิสิตนักศึกษาขาดแคลนทุนทรัพย์ได้กู้ยืมอย่าง ทั่วถึง เนื่องจากกองทุนเป็นเรื่องใหม่ ประชาชนยังไม่เข้าใจเรื่องกองทุน การประชาสัมพันธ์ยังไม่ทั่วถึง ผู้ปกครองมีค่านิยมเก่า ๆ ที่ไม่ต้องการให้บุตรหลานมีหนี้สิน การดำเนินงานกองทุน ในปีการศึกษา 2540 จะ ทั่วถึงนิสิตนักศึกษาที่ขาดแคลนทุนทรัพย์มากขึ้น เพราะการประชาสัมพันธ์มากขึ้น ประชาชนมีความเข้าใจ เรื่องกองทุน และมีผู้กู้ยืมรุ่นแรกให้เห็นเป็นตัวอย่าง จึงมีความมั่นใจกองทุนกู้ยืมมากขึ้น นิสิตนักศึกษา กองทุนพึงพอใจต่อการบริการแนะนำ และให้คำปรึกษาเรื่องการกู้ยืมกองทุน และพึงพอใจกับการเบิกถอนเงิน จากธนาคารได้ตามกำหนดเวลา และเปิดบัญชีครั้งแรกได้รับความสะดวก

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาสภาพการดำเนินงานกองทุน พบว่าหน่วยงานที่เกี่ยวข้องประกอบด้วย กระทรวง การคลัง ทบวงมหาวิทยาลัย สถาบันการศึกษา ธนาคาร ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. กระทรวงการคลัง

(1) ควรมีการกำหนดเกณฑ์การกู้ยืมให้ชัดเจน ในกรณีที่มีการปรับรายได้ของครอบครัว และวงเงินให้กู้ยืมเพื่อให้เป็นไปตามสภาพเศรษฐกิจของประเทศ ซึ่งในการดำเนินงานที่ผ่านมามีการกำหนดรายได้ของครอบครัวต่ำเกินไป เป็นผลให้สถาบันการศึกษาไม่สามารถดำเนินงานได้ ต้องรอการแจ้งเกณฑ์ จึงเป็นสาเหตุหลักที่กระทบต่อการดำเนินงานของทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องล่าช้าตามไปด้วย

(2) ควรกำหนดนโยบายด้านการประชาสัมพันธ์ให้มีความต่อเนื่องและทั่วถึงมากขึ้น ผลจากการวิจัยสื่อวิทยุโทรทัศน์เป็นแหล่งกระจายข่าวเรื่องกองทุนที่ได้ผลมาก จึงควรประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อวิทยุโทรทัศน์อย่างต่อเนื่อง

(3) จากสภาพเศรษฐกิจที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา โดยเฉพาะในปี พ.ศ. 2541 ประเทศไทยอยู่ในภาวะวิกฤตเศรษฐกิจจะล่อตัว ดังนั้นรายได้ครอบครัววงเงินให้กู้ยืมควรปรับลดให้สอดคล้องตามไปด้วย หากเมื่อเศรษฐกิจของประเทศฟื้นตัว รายได้ครอบครัว วงเงินให้กู้ยืมปีต่อไปอาจเพิ่มขึ้นได้

(4) ควรกำหนดนโยบายให้มีการติดตามประเมินผลในทุก ๆ ปี

2. ทบวงมหาวิทยาลัย

(1) ควรจัดประชุมชี้แจงกับสถาบันการศึกษาก่อนการดำเนินงาน เพื่อสร้างความเข้าใจและรับทราบแผนการดำเนินงานและเกณฑ์ต่าง ๆ ที่มีการเปลี่ยนแปลงร่วมกัน พร้อมทั้งปัญหาอุปสรรค

(2) ประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อรับทราบข้อมูล และตอบข้อซักถามให้กับสถาบันการศึกษาได้อย่างถูกต้อง รวดเร็ว

(3) ควรจัดให้มีวิทยากรที่มีความรู้เรื่องกองทุน ออกไปให้ความรู้ตอบปัญหาและติดตามผลการดำเนินงานกองทุนในสถาบันการศึกษา

(4) ประเมินผลการดำเนินงานกองทุนในสถาบันการศึกษา โดยส่งแบบประเมินผลให้สถาบันการศึกษาจัดตอบและรวบรวม เพื่อเป็นข้อมูลนำเสนอกระทรวงการคลังในการวางแผนการดำเนินงานกองทุนในปีต่อไป

3. สถาบันการศึกษา

(1) ควรมีการวางแผน การบริหาร จัดการ บุคลากร และงบประมาณดำเนินการไว้ในแผนปฏิบัติงานแต่ละปีให้ชัดเจน

(2) กองกิจการนิสิตนักศึกษาจะต้องมีบทบาทสำคัญในการวางแผนการประชาสัมพันธ์เรื่อง กองทุนให้ทั้งบุคลากรภายในสถาบัน นิสิตนักศึกษาและเผยแพร่ในทุก ๆ สื่อของสถาบันเพื่อบุคคลภายนอก

(3) เพื่อให้การดำเนินงานกองทุนบรรลุวัตถุประสงค์ที่ต้องการให้นิสิตนักศึกษาที่ขาดแคลน ทุนทรัพย์ได้กู้ยืม จึงควรมีการปรับแบบคำขอกู้ยืมให้เหมาะสม เพื่อความเป็นธรรมในการพิจารณาคัดเลือกให้ บรรลุวัตถุประสงค์ เช่น ในแบบคำขอกู้ยืมให้เพิ่มภาพถ่ายบ้านหรือกิจการของบิดามารดา เป็นต้น

(4) การพิจารณาคัดเลือกผู้กู้ยืม ควรจัดทำแบบตรวจสอบหลักฐานการสมัครขอกู้ยืม แบบสรุปข้อมูลผู้กู้ยืม เพื่อความสะดวก รวดเร็วในการตรวจสอบเอกสารหลักฐาน และการอนุมัติผู้มีสิทธิ์ กู้ยืม

(5) การดำเนินงานกองทุนในสถาบันจะมีประสิทธิภาพเพียงใด ย่อมขึ้นอยู่กับผู้บริหาร สถาบันเป็นสำคัญ ถ้าผู้บริหารให้ความสำคัญกับนโยบายกองทุน ซึ่งเป็นเรื่องใหม่การดำเนินงานยังมีปัญหา ขาดบุคลากร ขาดงบประมาณหรืองบประมาณมีน้อย แต่ปัญหาเหล่านี้สามารถแก้ไขได้ โดยการสนับสนุนของ ผู้บริหารที่จะระดมบุคลากรจากกองกิจการนิสิตนักศึกษา ซึ่งรับผิดชอบในงานต่าง ๆ เช่น งานกีฬา งานแนะ แนว เป็นต้น มาช่วยในช่วงงานเร่งด่วน หรือถ้าบุคลากรไม่เพียงพอ ให้นิสิตนักศึกษาที่กู้ยืมเก่าอาสาสมัครมา ช่วยในช่วงการรับสมัคร แนะนำการกรอกแบบคำขอกู้ยืม แนะนำการเตรียมเอกสาร หลักฐานต่าง ๆ ประกอบ การกู้ยืม การจัดเรียงเอกสาร ขั้นตอนการทำสัญญาให้ช่วยดูแลแนะนำในการกรอกรายละเอียด การลงนาม สัญญา เพื่อจะได้ไม่มีข้อผิดพลาด ลดภาระงานของเจ้าหน้าที่คณะกรรมการพิจารณาได้รวดเร็ว สะดวกขึ้น และเป็นการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างนิสิตนักศึกษาที่กู้ยืมเงินกองทุนด้วยกัน

(6) การให้กู้ยืมเป็นการให้กู้ต่อเนื่อง ตลอดจนนิสิตนักศึกษาจบหลักสูตร การยื่นคำขอกู้และทำ สัญญา ควรทำครั้งเดียวจนสำเร็จการศึกษา หากนิสิตนักศึกษาไม่ประสงค์กู้ยืมต่อให้แจ้งความจำนงเป็นลายลักษณ์อักษรต่อเจ้าหน้าที่ก่อนเปิดภาคการศึกษาใหม่ เพื่อลดภาระงาน ลดค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับเอกสาร การจัด เก็บเอกสาร ซึ่งนิสิตนักศึกษากลุ่มนี้มีจำนวนไม่มาก คิดเป็นร้อยละ 3.6 ซึ่งเป็นนิสิตนักศึกษากองทุนที่สำเร็จ การศึกษาตามหลักสูตร และนิสิตนักศึกษากองทุนที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าเกณฑ์ที่สถาบันกำหนด

(7) กองทุนควรเปิดกว้างให้กู้ยืมได้ตลอดทั้งปี โดยไม่กำหนดการรับสมัครเพียงปีละ 1 ครั้ง สำหรับครอบครัวของนิสิตนักศึกษาที่ประสบเคราะห์กรรมในช่วงที่กำลังศึกษา เช่น อัครศิษย์ วาดภัย หรือบิดา มารดาต้องออกจากงาน เนื่องจากประสบภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ กิจการขาดทุนไม่มีเงินเป็นค่าเล่าเรียนให้บุตรที่ จะศึกษาต่อให้จบการศึกษาได้ ต้องออกจากโรงเรียนกลางคัน ดังนั้น กองทุนควรเปิดกว้าง กรณีที่มี เหตุการณ์จำเป็น และมีงบประมาณเหลือในปีนั้น ๆ ก็สามารถยื่นกู้ได้

(8) การชำระหนี้ กำหนดการชำระหนี้ที่ชัดเจน นิสิตนักศึกษากองทุนเมื่อจบการศึกษาหรือเลิก การศึกษาจะต้องแจ้งขอยกเลิกการกู้ยืมระบุที่อยู่ไว้กับธนาคารกรุงไทย (จำกัด) มหาชน ตามแบบฟอร์มของ ธนาคาร และปิดบัญชีออมทรัพย์ที่ใช้เบิกถอนเงินขณะกู้ยืม เมื่อถึงระยะเวลาการชำระหนี้จะต้องติดต่อกับ

ธนาคาร และเปิดบัญชีออมทรัพย์ที่ใช้เบิกถอนเงินขณะกักขัง เมื่อถึงระยะเวลาการชำระหนี้จะต้องติดต่อกับธนาคาร เพื่อคำนวณเงินต้นพร้อมดอกเบี้ยที่ต้องจ่ายคืนเป็นรายเดือน โดยเปิดบัญชีออมทรัพย์สำหรับการชำระหนี้ และในแต่ละเดือนให้นำเงินเข้าบัญชีดังกล่าวทุก ๆ เดือน

(9) สถาบันควรผ่านแผนการชำระเงินค่าเล่าเรียน สำหรับนิสิตนักศึกษากองทุนเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนของนิสิตนักศึกษากองทุนและผู้ปกครอง โดยกองกิจการนิสิตนักศึกษาส่งรายชื่อนิสิตนักศึกษาที่กักขังให้ฝ่ายทะเบียนนักศึกษา และฝ่ายการเงิน เมื่อนิสิตนักศึกษากองทุนลงทะเบียนเรียนฝ่ายทะเบียนนักศึกษาจะรับลงทะเบียนเรียน และป้อนตารางนิสิตนักศึกษากองทุน เพื่อให้ทราบว่าคุณสมบัติยังไม่ต้องจ่ายเงินสดในการชำระเงินค่าลงทะเบียนเรียน กองกิจการนิสิตนักศึกษาจะแจ้งรายการค่าเล่าเรียน ค่าธรรมเนียม ค่าบำรุงการศึกษาให้ธนาคารกรุงไทย (จำกัด) มหาชน และฝ่ายการเงินของสถาบันทราบ เพื่อโอนเงินค่าใช้จ่ายดังกล่าวเข้าบัญชีกองทุนของสถาบันนั้น ๆ การผ่อนผันการชำระเงินค่าเล่าเรียนจะเป็นประโยชน์ต่อผู้ปกครองและนิสิตนักศึกษากองทุนที่ไม่ต้องหากู้ยืมจากแหล่งอื่น ๆ มาเป็นค่าเล่าเรียน ซึ่งต้องจ่ายดอกเบี้ยสูง ผู้ปกครองต้องเดือดร้อน และรับภาระหนักอาจทำให้นิสิตนักศึกษาต้องออกกลางคัน หรือตัดสินใจไม่ศึกษาต่อเพื่อไม่เป็นภาระต่อครอบครัว

4. ธนาคาร

(1) ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) สาขาต่าง ๆ จะต้องเร่งดำเนินการตรวจหลักฐานการกักขังเพื่อทยอยส่งให้สำนักงานใหญ่

(2) ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) สำนักงานใหญ่ ควรระดมบุคลากรในช่วงระยะเวลางานเร่งด่วน ซึ่งเป็นระยะเวลาสั้น ๆ ในการตรวจหลักฐานการกักขัง เพื่อโอนเงินได้ตามกำหนดเวลา

(3) จัดทำคู่มือกองทุนเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติในส่วนที่ธนาคารเกี่ยวข้อง และพบปัญหาในการดำเนินงานเผยแพร่ให้สถาบันการศึกษา และธนาคารสาขาทั่วประเทศ เพื่อลดปัญหาในการดำเนินงานและข้อผิดพลาด เช่น การกรอกรวงเงินผิด ไม่มีเลขที่บัญชี เป็นต้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยต่อไป

1. ควรติดตามผลนิสิตนักศึกษาที่กู้ยืมเงินกองทุน เพื่อให้ทราบว่านิสิตศึกษานำเงินไปใช้จ่ายได้อย่างมีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใด

2. ควรวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายนิสิตนักศึกษากองทุน เพื่อให้ทราบค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อหัวของนิสิตนักศึกษากองทุนในการนำไปใช้จัดสรรให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

3. ควรมีการวิเคราะห์การดำเนินงานตามนโยบายกองทุนของสถาบันอุดมศึกษา สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อให้ทราบสภาพและปัญหาในการดำเนินงานกองทุน